

ACC. N:R. M. 6744:1-24.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Carlsson
 Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång
 Socken: Väckelsång Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1894 i Boaryd

Uppteckningen rör _____

Höslätter 2.

Hörsåfsningen	s.	1.
Inbårningen	"	9.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6744 : 1

Landskap: Småland

Upptecknat av: Fabian Karlsson

Härad: Konga

Adress: Boaryd, Väckelsång

Socken: Väckelsång

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940

Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

/

Höråfsningen.

Qvinnorna har alltid fått utföra höråfsningen av höet. En råfserska skulle klara råfsningen av det som två karlar slädde. "En råfseskåring² Le Ivan slauttrakara å lumen", sade man. Betalningen till en tjej råfserska var vanligen "tolv skelling" eller allra högst "sextan skelling". En riktigt "dåktig råfseskåring" skulle hava tre hör suddar i höret på en gång, när hon hade en på råfsan, skulle en andra vara i luften och den tredje just då falla till marken. "Då va då en

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6744:9.

Landskap: Småland
Härad: Konga
Socken: Jäckelsång
Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Fabian Karlsson
Adress: Boaryd/Jäckelsång
Berättat av:
Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2.

kongande svång i råfsstajin".
Kvinnfolken brukade ibland "skoija"
(skämta) med slättekarlarna. Om någon
av dessa rj"to ut koggen", d. v. s. slädde så
illa att det blev sträsuddar kvarstå-
ende efter honom, då snodde den efter-
kommande råfserskan ihop dessa gräs-
strån till en "gubbe". Det var föroljligt
för en slättekarl att få sådana "gubbar"
stående efter sig på sin "sun" (raden han
slått fram), och en "go slauare" hade rj
heller några att skämmas för.
På råfsningen brukade barn, både flickor
och pojkar, få "lära unnan" hört från

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 6744:3

Landskap: Småland
Härad: Konga
Socken: Täckelsång
Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Fabian Karlsson
Adress: Boaryd, Täckelsång
Berättat av:
Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3.

råfsuren till "breestaden" på ången.
Predestaden eller "breeslätten" var en
slåt plats mellan "Luana" (Luvorna),
där man på samma ställe är från år
lade höet till torkning. Omkring så-
dana slåta platser i ångsmasken brukade
man ha någorlunda renhuggat från buskar,
och sådana breeslätten hade man många
så att man ej skulle behöva bära höet för
långt. Predan hade alltid rundad form.
Även på slåt jord råfsade man ihop
predan rund, det är först på senare
tid man börjat ha höet i långa strängar.
På breeslätten "småkuade" man höet.

ACC. N:R.

M 6744 : 4.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Fabian Karlsson

Härad: Konga

Adress: Boaryd Häckelsång

Socken: Häckelsång

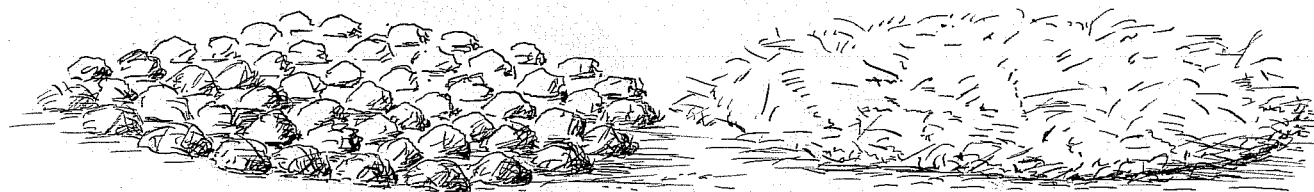
Berättat av:

Uppteckningsår: 1940

Född år 1894 i Boaryd

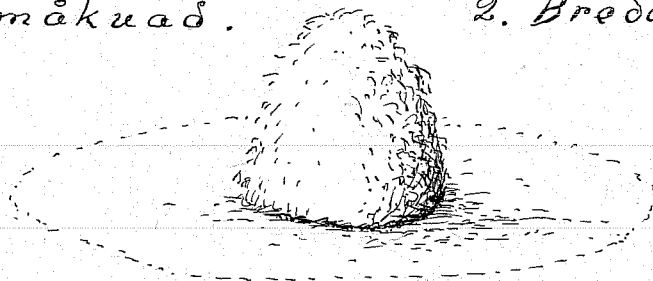
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4.

1. Bredan småkuad.

2. Bredan strödd.

3. Bredan hoplagd i ku.

Ängshöets torkning.

ACC. N:R.

M. 6744:5

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Fabian Karlsson

Härad:

Konga

Adress:

Boaryd, Väckelsång

Socken:

Väckelsång

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940

Född år

1894 i

Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

Med råfsen och ena foten formade man ihop ungefär 40 cm höga "kua" (kuvar). Dessa satte man intill varandra till en något rundad rund bredan. Häfta arbetet var att vända kuvarna, vilket skedde när de voro torra på den övre sidan. Hade det regnat sedan bredan "kuades", då hade regnet lättare att rinna av de små högarna än om höet varit skott och sedan avfuktade marken fört i mellanrummen. Det tredje "göret" var att "strö höet", och sedan skulle det vara torrt nog att läggas ihop mitt i bredan i en

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6744:6

Landskap: Småland

Upptecknat av: Fabian Karlsson

Härad: Konga

Adress: Boaryd, Väckelsång

Socken: Väckelsång

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940

Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6.

mindre stack, som också brukade
benämnas "ku". Detta kallade man
"stäck² hö²". Men skulle det hända
att det råkade komma regn sedan
man strö² hö²et, då fick man mera
arbete innan det kunde läggas ihop
i en storku. Regnet hade blött upp
och packat ihop hö²et så nu måste
man "stränga opp" det. Med häfsan
lättade man upp och vände hö²et.
Var det gott väder, då bär²ga-
de man hö²et från de strödda bredorna,
man brydde sig ej om att lägga det
i stackar. Hade man mycket med hö³

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 6744:7.

Landskap: Småland
Härad: Konga
Socken: Väckelsång
Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Fabian Karlsson
Adress: Boaryd, Väckelsång
Berättat av:
Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7.

Ligande råfsat, så sade man att det
låg på "viebrea" (vid breda).

På lund, stenig och sjämn slättermark
var det svårt att slå vål och även top-
råfsningen av höet var ej lätt. Man brukade
säga: "Då å bäffa å ha en laulia slant
rakar än en laulia råfskärning".

Man menade därmed, att slädde man
illa fick kreaturen sen beta av det
man slarvat, men det höet som ej
råfsades upp fick ligga och rustna
bort till ingen nytta.

Det finns en del sådana ångmarker,
som varit tråkiga att slå och råfsa.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M 6744:8

Landskap: Småland

Härad: Konga

Socken: Väckelsång

Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Fabian Karlsson

Adress: Boaryd, Väckelsång

Berättat av:

Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8.

och som än i dag bära namn från den gamla slåttertiden. Pådana är t. ex. "Gråtarehålet", en mycket ojäm och stenig mark man slått i äldre tid, och "Stampen", som tagit lång tid att slå och råfa, man har länge "gitt och stampat" där i slåtkern.

Vid slåtkern och råfningen har man varit mycket rädd för att skada "fröna" (grodorna), det troddes vålla sjukdom eller olycka. En råfverkåring råkade en slå till en "fröa" med råfan, men hon blev mycket sjuk på natten. På morgonen såg man samma fröa sitta under gummiarns säng.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6744:9

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Fabian Carlsson

Härad:

Konga

Adress:

Boaryd, Väckelsång

Socken:

Väckelsång

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940

Född år

1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

Införingen.

"Göken sluta på gala, nåa han jau si den första höken", brukade de gamla säga. Göken kände ej att se höet i kven, han ropade ej mera sitt ku-ku utan förvandlade sig till en spårhök, gästod man. "Nu på då snart slut må den granna somman i hösten laa ve", brukade man också säga i slåtturkiden.

Det höet man hade i bolen och närmast gården bågades in på "slennet" i ladugården. Det höet kördes vanligen fram till gården. Även annat hö på slåttare mark kördde man hem i en "höhack".

ACC. N.R.

M 6744:10

Landskap: Småland

Upptecknat av: Fabian Karlsson

Härad: Konga

Adress: Boaryd, Väckelsång

Socken: Väckelsång

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940

Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10.

På "kånen", som användes vid sådes-
inkörning, hade man påsatta lös-
tagbara "språttar". Dessa voro vanligen
mycket höga, så en gammaldags höhäck
så närmast ut som en stor korg.

På det lilla höslinnet ovanför fähuset
var ej plats för så mycket hö, därför
måste det förvaras på annat håll i lador
och större stackar och hunköras på vinden.
På längre bort belägna ångsomarker och
på "måralaggen" (mosskanterna) hade
man flera hölador. Av dessa gamla
"låd" finns snarvt många kvar. En del
härstamma troligen från 1700-talet eller från

(Höslinnet)
Hv. II: { lador

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6744 : II.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Fabian Karlsson

Härad: Thonga

Adress: Boaryd, Väckelsång

Socken: Väckelsång

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940

Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

II.

1800-talets förra hälft. Lådorna äro alla rätt små, omkring 4 x 5 meter i fyrkant, men höjden på dem är vanligen stor i förhållande till grundplanen.

De äro alla kimsade och med stora knutar. Ibland har rundkimmer använts, vilket är vanligt högre upp i gavlarna, från "jämmåasken" (kopsen) till ryggåsen.

Takresningen är låg och halmen har alltid använts till takbäckningen.

Ryggningen på de gamla halmtaken fasthålltes vanligen med långa ryggningen liggande åsar eller med "haumma" (spräckta störer), som sammandubbade hängit över ryggningen.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6744:12.

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Fabian Karlsson

Härad:

Konga

Adress:

Boaryd, Väckelsång

Socken:

Väckelsång

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940

Född år

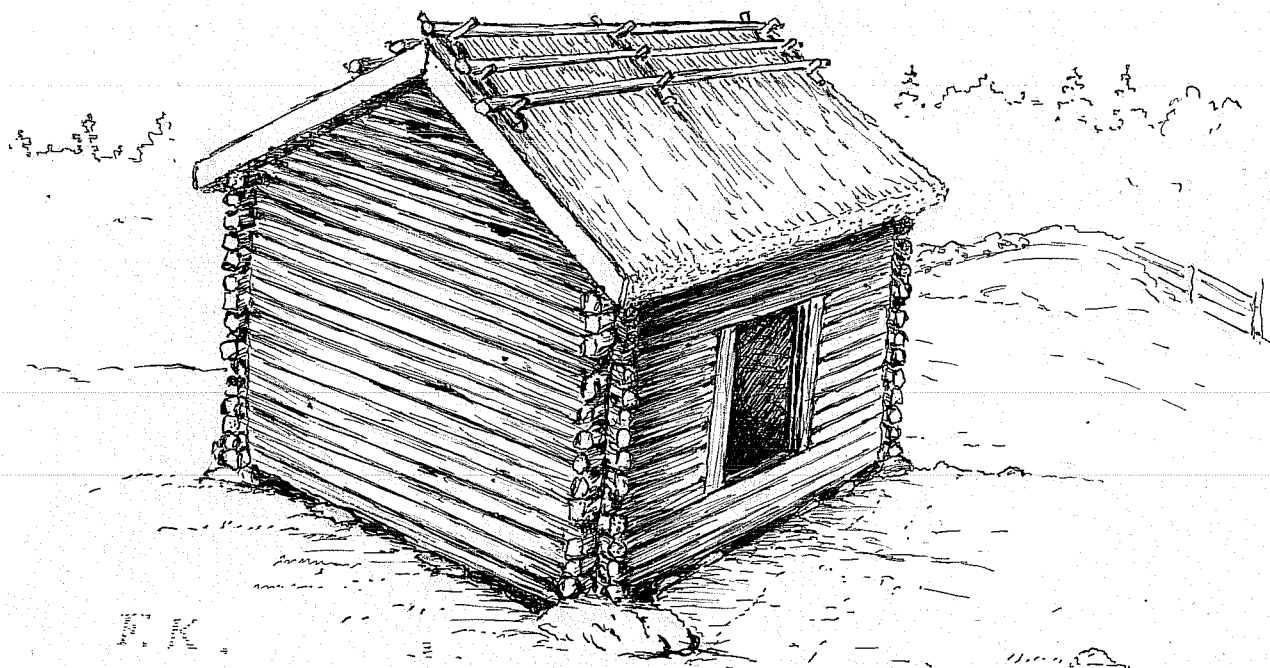
1894

i

Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12.

Gammal lada vid Lillemyr, Boaryd.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6744:13

Landskap: *Småland*

Upptecknat av: *Fabian Karlsson*

Härad: *Konga*

Adress: *Boaryd & Väckelsång*

Socken: *Väckelsång*

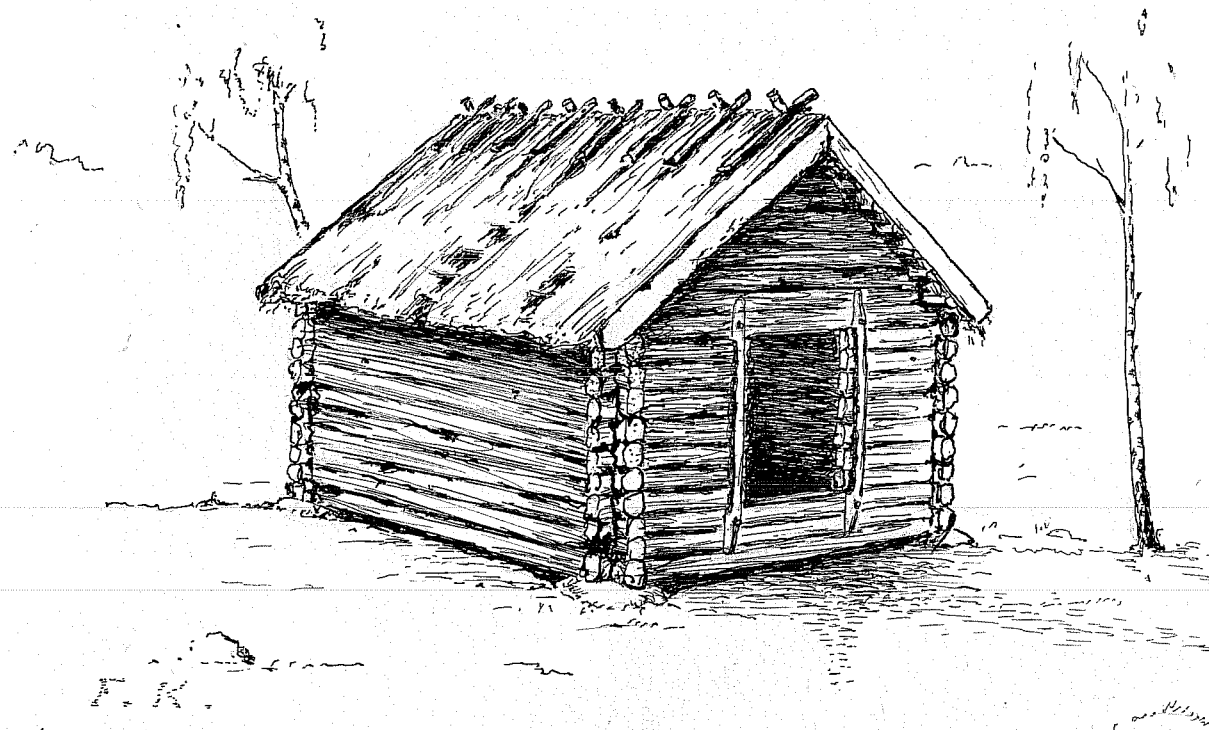
Berättat av:

Uppteckningsår: *1940*

Född år *1894* i *Boaryd*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13.

Gammal lada vid Byamåden, Boaryd.

ACC. N:R.

M. 6744:14.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Fabian Karlsson

Härad: Konga

Adress: Boaryd, Väckelsång

Socken: Väckelsång

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940

Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14.

På ena långsidan eller gaveln har den lilla ladan en glugg. Den är vanligen öppen och sitter lågt på väggen, lagom så att man kan sätta sig i den. Detta har haft sin praktiska betydelse. När man bar in höst, skulle båraren kunna sätta sig i gluggen och "teppa" in byran bakåt i ladan. Gluggen var därför ej större än att "båran", som man bar höst uti, kunde stoppas in i gluggen. "Laggluggen" stängdes ej till med lås eller låm, utan den "läs opp" med lösa bitar, alldeles som i skiftesverk. Eller är det utanpå väggen påslagna stölar som uppläggningsbitarna tråddes emellan.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6744:15.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Fabian Karlsson

Härad: Konga

Adress: Boaryd, Väckelsång

Socken: Väckelsång

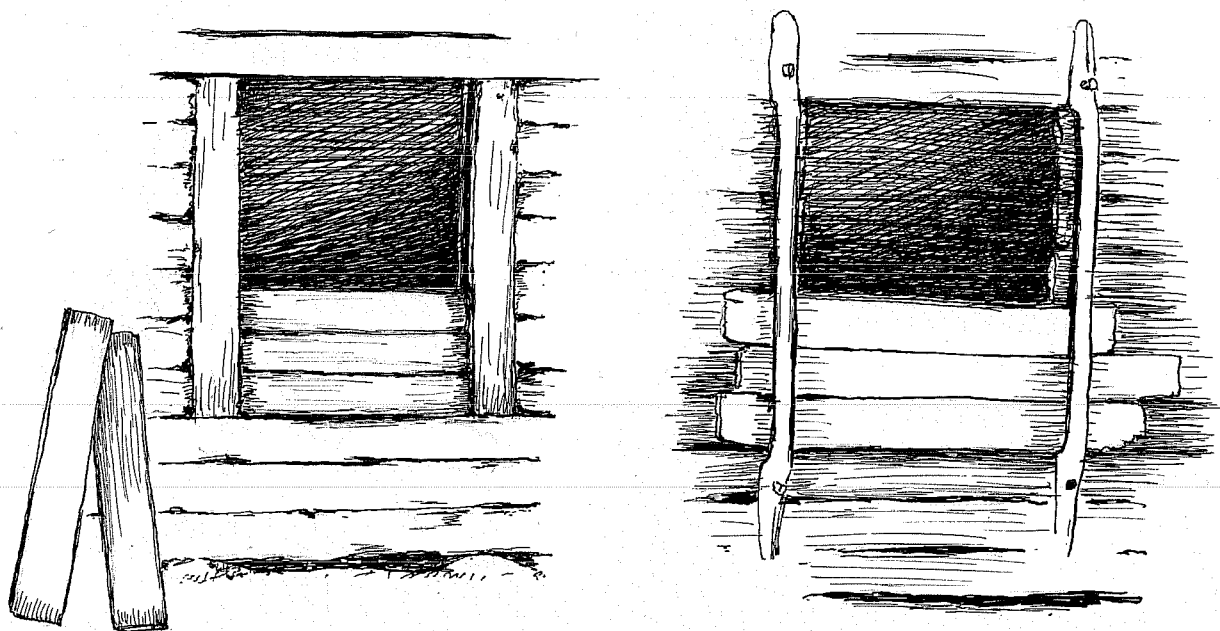
Berättat av:

Uppteckningsår: 1940

Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15.

Hur ladugluggen tillstängdes.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M. 6744: 16.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Fabian Kärnsson

Härad: Konga

Adress: Boaryd, Väckelsång

Socken: Väckelsång

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940

Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16.

Vid insbärningen hjälpte män och kvinnor jät. Männen luro höet till ladan. Vid bredan skulle kvinnorna "lägga i bågan". Med råfsan "slo man jaunga" mot ena foten, man packade ihop hö mot foten och benet. Dessa "jaunga" lades i bågan. På så vis blev höet tät hoplagt i bågan och "byren" (bördan) ej så skrymmande. Medan männen voro borta med höet hade kvinnorna att finräfsa ihop bredan. Var höet lagt i stack i bredan, tog man famnar ur stacken och fyllde bågan. När bågan var hopsnörd fick råfsurskan hjälpa till att lyfta den

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6744:17
Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Carlsson
Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång
Socken: Väckelsång Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17.

på ryggen på båraren.
Bårningen skedde vanligen på efter-
middagen, men då det "tiknade" sig de
regn" kunde även förmiddagsbetet an-
vändas till inbårningsarbete.

Där man skäddade kårren och andra svår-
killingarliga platser, där man ej hade
lador och ej kunde hemforsla höet på
sommaren, där brukade man "äschä"
höet och sedan köra hem det på vintern,
när det var tillfruset och snö över kårer-
na. Vattnet gräset i kårren drogs upp på
torrare platser, som brukar kallas "möscha".
Höet lades där i en "äsch", det är en mycket

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6744:12

Landskap: Småland

Upptecknat av: Fabian Karlsson

Härad: Konga

Adress: Boaryd, Väckelsång

Socken: Väckelsång

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940

Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

stor stack. Man satte ner en stång i marken och stöttade stången ner till, och sen lade man höet omkring stången i en någorlunda konisk hög. På samma sätt har man brukat lägga halm efter tröskningen, när den ej fått plats inomhus.

När man börjat "sau igen" odlad jord och odla klöver, då kunde ej detta hö räfsas ihop och småkuas. Det ströddes jämnt på marken i "viebrea" och sedan lades det ihop i större stackar innan bärningen. Dessa högar, som voro större än "kuana", kallas alltid stackar.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6744: 19.

Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Karlsson

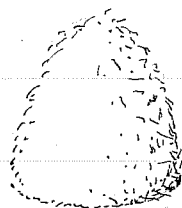
Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång

Socken: Väckelsång Berättat av: _____

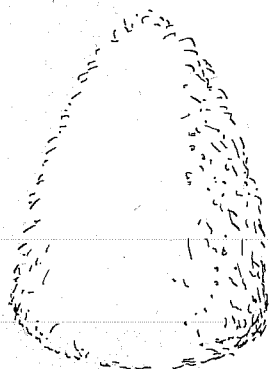
Uppteckningsår: 1940 Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

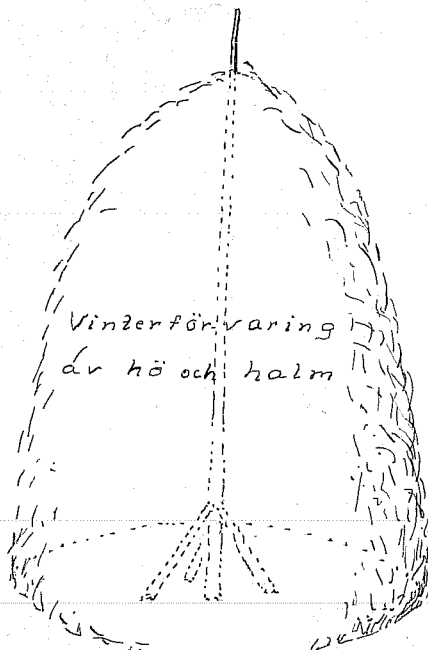
19.

Ku
Höjd: 1-2 mtr

Stack
2-5 mtr

Äsch
5-mtr och högre

Uppläggning av höet.

ACC. N:R.

M. 6744: 20

Landskap: Småland

Upptecknat av: Fabian Karlsson

Härad: Konga

Adress: Boaryd, Väckelsång

Socken: Väckelsång

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940

Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20.

Den första höhåssjan kom till
Lrakten på 1890-talet. Det var bond-
pojkar, som varit uppåt landet
som kallare, som där lärt den nya
Lorkmetoden för hö och sen började
använda den i hemLrakten.

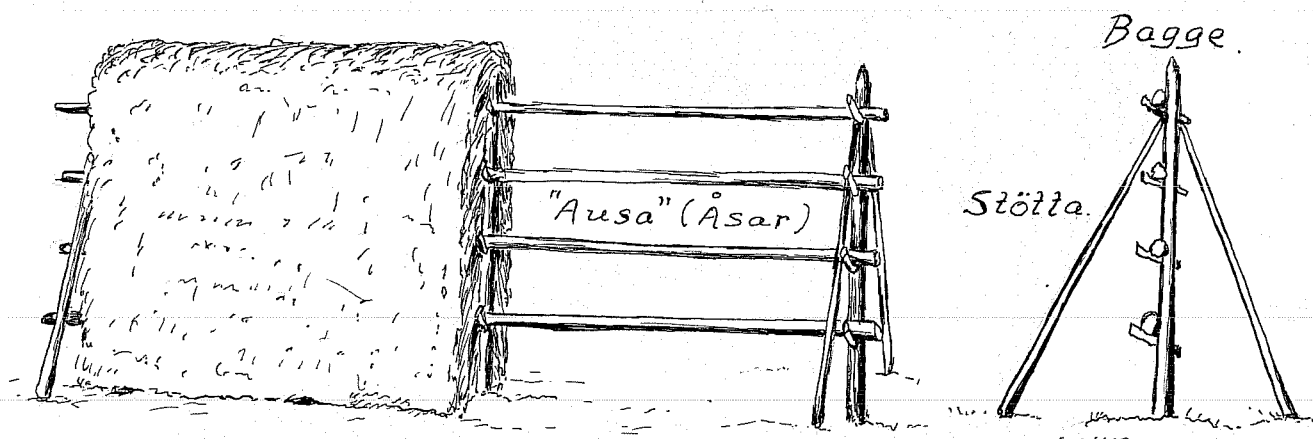
Den äldsta håssjan bestod av störer,
som kallas "bagga", i vilka fyra pinnar
borrats in, och på dessa "ärsa" (äsar),
varpå höet hängdes. Denna håssje-
Lyp brukar ännu användas, fast man
nu även har nyare håssjor med Lrakstör,
hålinor, stålLrad och håssjekrokar. Men den
gamla håssjan anses av en del vara den bästa.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6744:21
Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Carlsson
Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång
Socken: Väckelsång Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21.

Äldsta hässjetyper.

ACC. N:R.

M. 6744: 22

Landskap: Småland

Upptecknat av: Fabian Karlsson

Härad: Konga

Adress: Boaryd, Väckelsång

Socken: Väckelsång

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940

Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

22.

Upphängning av höet på krakstör,
"kraka hö", har ej brukats i äldre tid,
först på 1900-talet har man på en del
ställen börjat använda det metoden,
men det är mera sällsynt.

I "kåringveckan" ville man ej gåra ha
för mycket hö utsträtt, då var det bäst
att ha höet i stackar eller under tak,
så karingerna kunde ej låta bli att
"släppa en dräpe" på det, d. v. s. det kom
ofta regn under den veckan.

När man fått höslinnet fullprop-
pat, man hade "fjälats in" där så mycket
det kunde gå rum, så kallades den sen

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6744:83.

Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Carlsson
 Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång
 Socken: Väckelsång Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23

hopsjunkna höpacken för "höbonten".
 Nu gällde det att spara på höet, så det
 räckte hela vintern. Det skulle ristas
 samman med halm till "gerå" åt djuren.
 Man fick se laga hö ovanpå "bonten" då
 blev det för odrygt. Höet måste dragas
 ut den hårda bonten, och då använde
 man ett redskap kallat "hökrok".
 Denna kunde vara av järn med trä-
 skaft eller helt av trä.
 Vid "Pepparmässa" räknades halva joder-
 tiden vara gängen. Om någon skulle våga
 få släppa djuren före första juni, då rades
 det vara en "dauila bönge", som inte fanns måhø.

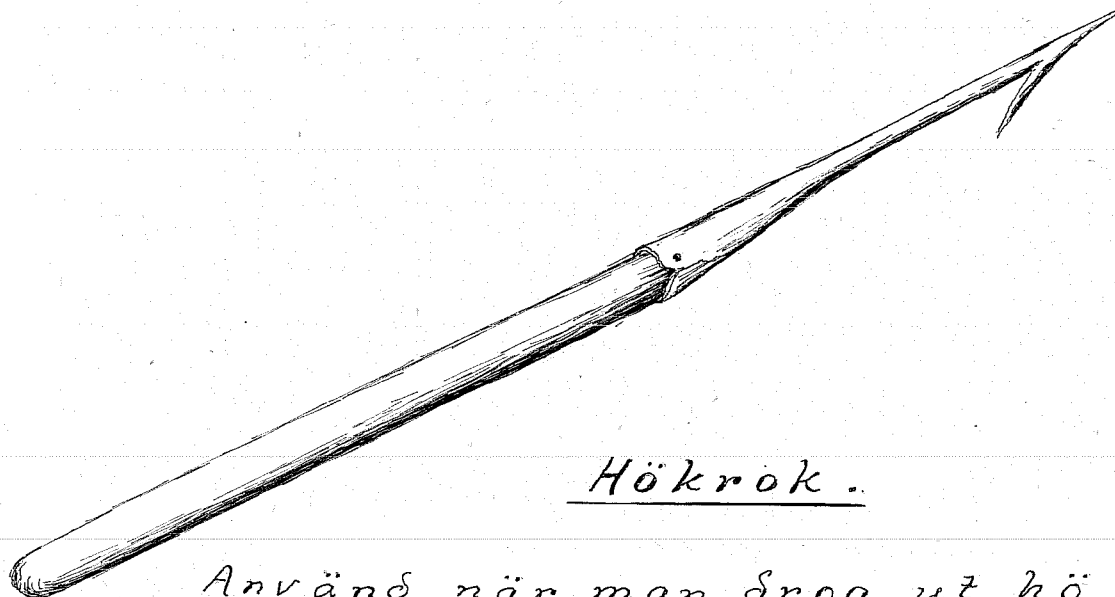
Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M. 6744: 24

Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Karlsson
Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång
Socken: Väckelsång Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

24.

Hökrök.

Använd när man drog ut hö ur
"bonken" på "höslennet".